

която кметувалъ, „спомогателно дружество за помагане на лишенихъ отъ сръдства земеделци“.

Капиталътъ на това дружество билъ образуванъ отъ спестовни влогове, събирани отъ най-заможнитъ членове. Главната задача на това дружество била: съ така събранитъ сръдства да доставя добитъкъ на малоимотнитъ селяни. Основано съ сръдства на богатитъ, сдружението не могло да възпита членоветъ си въ самопомощъ и отговорностъ. Това било неговата слаба страна.

По-късно, въ 1854. г. Райфайзенъ, който билъ вече полуослѣпѣлъ, ала съ неугаснала енергия, основалъ друго благотворително дружество въ едно селце близо до града Нойвидъ, кждето билъ премѣстенъ като кметъ. Дружеството било съставено отъ заможни и благотелни хора. Тѣ го снабдили съ капиталъ при условие: щомъ дружеството закрепне, да имъ се върнатъ внесенихъ отъ тѣхъ суми.

Значи, това дружество действувало едновременно и като благотворително и като кредитно учреждение. То давало кредити на бедняцитъ, намирало работа на безработнитъ, грижело се за възпитанието на децата и за отваряне на библиотеки.

Следъ десетгодишно съществуване дружеството било разтурено, понеже членоветъ били недоволни. Недоволни били, защото дружеството не могло да имъ върне внесения капиталъ.

Неуспѣхътъ на това дружество повлиялъ върху Райфайзена да се откаже отъ идеята, щото този видъ кредитни дружества да събиратъ капиталитъ си отъ благодетели.

*

Следъ дълги размишления Райфайзенъ прекроилъ устава на това сдружение и въ 1863. год. основалъ ново — не благотворително, а **кредитно сдружение или тѣй наречена спестовно-заемна каса**. Членоветъ на тая каса сж вече не заможни и благодетелни хора, а бедни и нуждающи се селски стопани. Тая каса не почива на благотворителни начала, а на други, нови такива: **самопомощъ и солидарностъ и неограничена отговорностъ**.

Така е било турено началото на спестовно-заемнитъ каси, които сж цѣла благодать за селското население. Баща на тѣзи кредитни кооперации съ право се счита Райфайзенъ.

Единъ ученъ, добъръ познавачъ на кооперативното дѣло, ето какво казва за Райфайзена:

„Не твърде образованиятъ и къмъ края на живота си ослѣпѣлиятъ Райфайзенъ е оставилъ по-дълбоки следи въ културната история на Германия, отколкото повечето отъ нейнитъ политически дейци. Самъ принуденъ да се бори съ сиромашията, подкрепенъ въ работата си само отъ дъщеря си, Райфазенъ е указалъ